

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

TESTUL Nr. 1

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

TEST PENTRU EXERSARE
CICLUL LICEAL

Profil arte

februarie, 2023

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Geto-dacii au avut cunoștințe de medicină, astronomie, matematică, botanică etc. Platon, în *Dialogurile sale*, amintește despre maniera superioară a medicilor traci, în comparație cu cei greci, de a trata bolile. Medicul grec Dioscoride a transmis o listă de 42 de plante medicinale, sub denumirea lor dacică, plante folosite de geto-daci, care le cunoșteau proprietățile curative. Cunoștințele medicale ale dacilor sunt confirmate și prin descoperirile arheologice. Sanctuarele dacilor, în mare parte distruse de romani, și, îndeosebi, altarul de andezit din incinta sacră de la Sarmizegetusa pot reprezenta o confirmare a cunoștințelor astronomice ale acestora. Religia lor este un argument al concepțiilor filosofice despre viață iar obiceiurile juridice sunt rezultatul profilului moral al strămoșilor noștri daci”.

(Elena T. Danciu, Anca I. Dușcă, *Spiritualitatea geto-dacilor – între adevăr și legendă*, p. 142)

SURSA B.

„Preocupările de astronomie, ale învățaților daco-geți sunt confirmate de marele sanctuar rotund-considerat de arheologi sanctuar-calendar de la Sarmizegetusa, din incinta sacră a orașului [...].În sfârșit , în exteriorul ansamblului , în mijloc de 34 de stâlpi de lemn dispuși în formă de potcoavă se află vatra focului sacru. Se crede că sanctuarul- calendar n-avea acoperiș”.

(Ovidiu Drîmba, *Istoria culturii și civilizației*, V. 1, București, 1985, p. 799)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Explică, în baza surselor, termenul <i>religie</i> . _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2	Identifică, în baza surselor, două domenii în care s-au manifestat geto-dacii în perioada antică. _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Determină, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, realizările geto-dacilor în domeniul medicinei. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Compară opiniile expuse de autori privind cunoștințele despre astronomie ale geto-dacilor. Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
5	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la moștenirea culturală a geto-dacilor. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Domnia lui, relativ lungă a asigurat un nou avânt culturii bisericești. Grija față de Biserică s-a manifestat prin reparația și construirea lăcașelor de cult. În acest sens menționăm vestitele mănăstiri Trei Ierarhi și Golia din Iași, bisericile Stelea din Târgoviște (Muntenia), Sf. Dumitru din Orhei și cea din or. Chilia. [...] A fondat și prima tipografie din Moldova în 1642, cu sprijinul lui Petru Movilă și a meșterilor Tipografiei de la Kiev. Mai ales prin zelul Mitropolitului Varlaam s-au tipărit mai multe cărți bisericești (*Carte românească de învățătură duminicelor de peste an, Răspunsuri la Catehismul Calvinesc* etc.), dar și o carte de legi, *Pravilele împărătești*. În acest fel s-a mai făcut un pas important în introducerea limbii române în biserică și stat [...]. Înființarea în anul 1640 a Academiei slavo-greco-latine la Iași, locaș de instruire și educație, supranumit și „Colegiul vasilian”, s-a datorat anume lui Vasile Lupu.

(Cei mai de seamă Domnitori români, Chișinău, s.a., p. 108)

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Identifică în sursă două lăcașe de cult ctitorite de Vasile Lupu.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Stabilește în baza sursei realizarea lui Vasile Lupu în domeniul învățământului.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3	Determină impactul activității în domeniul culturii a lui Vasile Lupu în spațiul românesc. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă și la cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
5	5		
4	Formulează o consecință a activității tipografice a lui Vasile Lupu. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3

		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
5	<p>Apreciază rolul lui Vasile Lupu în istoria românilor. Argumentează răspunsul.</p>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

EUROPA ÎN PERIOADA CONSULATULUI ȘI PRIMULUI IMPERIU FRANCEZ (1789-1812)

- Franța în 1799
- Teritorii anexate de Franța în 1799-1811 (cu indicarea anului anexării)
- Statele dependente de Franța
- Teritorii anexate de Imperiul Rusiei în anii 1800-1812
- ⋯ Lupte de rezistență împotriva dominației franceze
- ▲▲▲ Blocada continentală
- ✕ Bătălii mai importante

Nr.	Item	Punctaj	
1	<p data-bbox="225 197 1294 300">Numește un proces istoric pentru care, harta propusă, servește ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 344 1294 349"/> <hr data-bbox="225 398 1294 403"/> <hr data-bbox="225 452 1294 456"/> <hr data-bbox="225 506 1294 510"/> <hr data-bbox="225 560 1294 564"/> <hr data-bbox="225 613 1294 618"/> <hr data-bbox="225 667 1294 672"/> <hr data-bbox="225 721 1294 725"/> <hr data-bbox="225 775 1294 779"/> <hr data-bbox="225 828 1294 833"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
2	<p data-bbox="225 824 1294 927">Determină impactul politicii expansioniste a lui Napoleon I pentru statele europene fărâmițate. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 972 1294 976"/> <hr data-bbox="225 1025 1294 1030"/> <hr data-bbox="225 1079 1294 1084"/> <hr data-bbox="225 1133 1294 1137"/> <hr data-bbox="225 1187 1294 1191"/> <hr data-bbox="225 1240 1294 1245"/> <hr data-bbox="225 1294 1294 1299"/> <hr data-bbox="225 1348 1294 1352"/> <hr data-bbox="225 1402 1294 1406"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	<p data-bbox="225 1393 1294 1464">Apreciază, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, impactul expansiunii Imperiului Francez asupra Europei.</p> <hr data-bbox="225 1509 1294 1514"/> <hr data-bbox="225 1563 1294 1568"/> <hr data-bbox="225 1617 1294 1621"/> <hr data-bbox="225 1671 1294 1675"/> <hr data-bbox="225 1724 1294 1729"/> <hr data-bbox="225 1778 1294 1783"/> <hr data-bbox="225 1832 1294 1836"/> <hr data-bbox="225 1886 1294 1890"/> <hr data-bbox="225 1939 1294 1944"/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-C.

Sursa A: „Termenul de Holocaust se referă la exterminarea a milioane de oameni de către Germania nazistă în perioada anilor 1933-1945. Dintre cei exterminați, conform unor calcule 6 mln. erau evrei. Evrei au fost victime ale Holocaustului, pentru că Hitler și acoliții săi i-au declarat dușmani de moarte ai Reichului, pe motiv că amenințau puritatea rasei ariene. Ei erau considerați vinovați de înfrângerea Germaniei în anul 1918. Prin legile de la Nurenberg din 1935, evreilor li se interziceau căsătoriile cu etnicii germani. Cele mai mari lagăre de concentrare erau la Auschwitz, Dachau și Buchenwald. Romii erau al doilea grup etnic, care urma să fie exterminat. Pe lângă evrei, au suferit și milioane de oameni de alte naționalități: polonezi, ruși, ucraineni și bieloruși, considerate de naziști inferioare. Procesul de la Nurenberg din 1946 a calificat aceste acte drept „crime împotriva umanității” și i-a condamnat pe liderii naziști la moarte sau la ani grei de detenție”.

(*Dicționar de istorie*, Chișinău, 2007, p.204-205)

Sursa B: „În bloc și în sensul strict al termenului, fenomenul stalinismului, adică Gulagul și restul, a fost responsabil pentru 17,5 milioane morți. 7,5 milioane din 1926 până în 1939 și 9-11 milioane pentru perioada care pornește din 1939 și ține până în anii care urmează imediat după moarte „conducătorului genial”.

(E. Le Roy Ladurie, *Le monde*, 1979)

Sursa C: „Masacrul de la Katyn reprezintă una dintre cele mai odioase crime staliniste, dar dimensiunea adevărată a acestei atrocități a rămas relativ puțin cunoscută până la prăbușirea URSS. Între 15.000 și 25.000 de ofițeri militari și polițiști polonezi, luați prizonieri de Armata Roșie, în urma invadării Poloniei, în septembrie 1939, au fost împușcați la ordinul lui Stalin și înmormântați în gropi comune, în primăvara anului 1940. [...] În lunile aprilie-mai 1940, prizonierii de la Starobelsk au fost duși treptat la Harkov, unde au fost împușcați de NKVD și îngropați într-o pădure din apropierea orașului. Prizonierii de la Ostashkov au fost transportați și executați în condiții similare la Tver, fiind îngropați în secret la Mednoe, un mic sat situat la circa 30 de kilometri de oraș. Cei 4.600 ofițeri polonezi de la Kozelsk au fost împușcați și înmormântați într-o singură groapă comună, în pădurea Katyn, la mai puțin de 20 de kilometri de Smolensk.”

(Iulian Sîmbeteanu, *O crimă odioasă: masacrul de la Katyn*, [O crimă odioasă: masacrul de la Katyn](http://O%20crim%C3%A1%20odios%C3%A1%3A%20masacrul%20de%20la%20Katyn%20(historia.ro)) (historia.ro))

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:
Crimele împotriva umanității, o lecție de istorie.

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
plasează în timp și spațiu evenimente/ procese/ fenomene istorice;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
menționează o personalitate istorică care a contribuit la evenimentele/ procesele descrise;	L 0 1 2	L 0 1 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducerea, cuprinsul, concluzia;	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

